

Nechť X a Y jsou náhodné veličiny patřící témuž experimentu.

- *Sdružená pravděpodobnostní funkce* $p_{X,Y}(x, y)$ je definována jako

$$p_{X,Y}(x, y) = \Pr[X = x, Y = y] = \Pr[\{X = x\} \cap \{Y = y\}].$$

- *Marginální pravděpodobnostní funkci* X lze získat ze sdružené pravděpodobnostní funkce jako

$$p_X(x) = \sum_y p_{X,Y}(x, y).$$

Pro $p_Y(y)$ lze postupovat obdobně.

- Funkce g náhodných veličin X a Y je opět náhodná veličina. Tedy $g(X, Y)$ je technicky vzato funkce, která elementárním jevům přiřazuje reálná čísla. Navíc platí

$$\mathbb{E}[g(X, Y)] = \sum_x \sum_y g(x, y)p_{X,Y}(x, y).$$

-
1. Ze standardního balíčku s 52 kartami vytáhneme dvě karty. Označme X počet vytažených králů a Y počet vytažených es. Určete sdruženou pravděpodobnostní funkci $p_{X,Y}$ a marginální pravděpodobnostní funkce p_X a p_Y .
  2. Koupili jsme si 100 akcií společnosti A a 200 akcií společnosti B . Nechť X a Y jsou náhodné veličiny měřící změnu ceny akcie A resp. B během nějakého časového úseku. Předpokládejme, že sdružená pravděpodobnostní funkce $p_{X,Y}$ je rozdělena uniformně na hodnotách x a y splňujících

$$-2 \leq x \leq 4, \quad -1 \leq y - x \leq 1.$$

Nalezněte marginální pravděpodobnostní funkce pro X a Y . Nalezněte $\mathbb{E}[X]$ a $\mathbb{E}[Y]$. Nalezněte střední hodnotu našeho profitu.

3. Házíme férovou čtyřstěnnou kostkou. Rozhodli jsme se zvětšit výsledek našeho hodu tak, že budeme házet třemi kostkami a za výsledek prohlásíme maximum z těchto tří hodů. Nechť X_1, X_2 a X_3 jsou výsledky jednotlivých hodů a $X = \max\{X_1, X_2, X_3\}$. Jaká je pravděpodobnostní funkce X ? Kolik je $\mathbb{E}[X] - \mathbb{E}[X_1]$? Pomohli jsme si?
4. Chceme otevřít dveře od učebny a od sekretářky jsme dostali kroužek s pěti klíči. Nevíme ale, který z nich je správný ! . Jak rychle najdeme správný klíč, pokud použijeme následující strategie?
  - a) Vybíráme klíč náhodně. Pokud vyzkoušený klíč nesedí, tak opět vybíráme náhodně ze všech klíčů. Může se tedy stát, že vyzkoušíme několikrát za sebou tentýž klíč.
  - b) Vybíráme klíč náhodně. Pokud vyzkoušený klíč nesedí, tak si ho označíme a už ho nezkoušíme znovu.

Pojmenujte rozdělení těchto náhodných veličin a určete jejich střední hodnoty.

- 5*. Dokázali byste předchozí úlohu řešit, kdyby klíčů bylo n a správných klíčů bylo $m < n$?
- 6*. Vysílač vyšle 1 s pravděpodobností p a 0 s pravděpodobností $1 - p$, nezávisle na předchozích vyslaných bitech. Pokud počet vyslaných bitů za nějaký časový okamžik je rozdělen Poissonovsky s parametrem λ , ukažte, že počet vyslaných jedniček (za tentýž časový okamžik) je taktéž rozdělen Poissonovsky, ale s parametrem $p\lambda$.